

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2019/20

Destinace (země, město): Polsko, Katowice

Jméno, příjmení: Mgr. Lenka Vávrová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Humanistyczny, <https://us.edu.pl/wydzial/wh/>

Výuka češtiny na Slezské univerzitě v Katovicích probíhá v rámci oboru *Slovanská filologie* v bakalářském a magisterském studiu. Studenti jsou rozděleni do skupin podle svého prvního slovanského jazyka, přičemž největší zájem je o češtinu a chorvatštinu. Česká i chorvatská skupina tedy letos existovala ve všech ročnících. Češtinu dále měli v rámci svých povinně volitelných předmětů také studenti rusistiky. V doktorandském programu letos nestudoval český jazyk žádný student.

Zde uvádím aktuální počty studentů (stav na konci letního semestru):

Ročník	Počet studentů
Bakalářské studium:	
1. ročník	12
2. ročník	8 (z nich 2 na Erasmu+ v Česku)
3. ročník	10
Magisterské studium:	
1. ročník	5
2. ročník	7
Rusisté (1. ročník magisterského studia)	9
Celkem	51

Lektorka vyučovala předměty spadající do modulu *Praktyczna nauka I-go języka*. Jde o předměty: gramatika a písemný projev, konverzace, čtení a poslech s porozuměním, v 1. ročníku navíc ortografie a fonetika. V některých ročnících lektorka učila všechny tyto předměty, v jiných např. gramatiku nebo čtení a poslech učili kolegyně a kolegové bohemisté. Zdá se, že distribuce těchto předmětů mezi vyučující je dost náhodná, protože z předběžného rozvrhu na příští semestr je už teď patrné, že lektorce připadnou v některých ročnících jiné předměty, než učila v prvním roce svého působení. Překlad a tlumočení, které jsou součástí praktického modulu ve vyšších ročnících, vyučovaly kolegyně s příslušnou odbornou kvalifikací. S malou hodinovou dotací (jedna devadesátiminutová hodina týdně) probíhal kurz češtiny pro studenty rusistiky. Celkově lektorka učila v zimním semestru 22 hodin týdně, v letním pak 16 hodin týdně. Výuka většinou začínala v 8 hodin ráno a končila v 17 hodin.

Lektorka má relativní svobodu při volbě témat. Existuje sice jakýsi celofakultní sylabus s předepsanými tématy pro jednotlivé ročníky, ale zřejmě není závazný – kolegové lektori přizpůsobovali témata potřebám skupiny nebo se řídili posloupností témat v jimi používaných učebnicích.

Výuka češtiny neprobíhala podle jedné učebnice, materiály byly kombinovány a doplňovány autentickými texty, články a videy. Pouze kolegyně v 1. ročníku zvolila pro výuku gramatiky učebnici *Chcemy mówić po czesku* (Remediosová, Čechová). Lektorka nejčastěji používala učebnice *Čeština pro cizince* (Boccou Kestřánková a kol.), *Čeština expres* (Holá, Bořilová) a *Česky, prosím* (Cvejnová). Pro příští rok však plánujeme od 1. ročníku zavést učebnici *Čeština pro cizince*, která je dovedená až do úrovně B2, a mohla by tudíž sloužit jako hlavní materiál určující posloupnost témat a gramatiky až do 3. nebo 4. ročníku. S doplňováním z jiných zdrojů se samozřejmě počítá.

Výuku v tomto akademickém roce poznamenala pandemie covid-19. Od 11. března došlo ke zrušení všech prezenčních hodin a výuka začala probíhat on-line. Lektorka využívala univerzitou doporučené nástroje *MS Teams* – pro přímou komunikaci se studenty – a *Moodle* – ten především jako platformu pro ukládání materiálů a vytváření testů a kvízů. Všechny hodiny byly až na výjimky odučené v časech určených rozvrhem hodin a v plné délce. On-line proběhly i všechny zkoušky – jak písemné, tak ústní. Pouze obhajoby bakalářských a magisterských prací probíhaly na univerzitě.

Budova univerzity v Sosnovci je poměrně nová, ale bohužel není technicky příliš dobře vybavená. Většina tříd je bez projektorů a počítačů – techniku má člověk k dispozici spíše v přednáškových místnostech. Projektor, počítač i přehrávač CD je možné si vypůjčit, ale často to není moc praktické. Wi-fi není v celé budově stoprocentně spolehlivá. Kopírování je možné na několika málo kopírákách rozmístěných v budově, přičemž je vždy třeba přinést si s sebou papír (jeden balík na oba semestry byl lektorce přidělen, další papír si koupila na vlastní náklady) a také myslet na to, že kopírky jsou velmi často defektní, je v nich zaseklý papír nebo je prázdný toner. V budově je také několik kiosků s kopírovacími službami, kde se dá tisknout a kopírovat na vlastní náklady, což bylo nutné celý první měsíc, protože ještě nebyla zhotovena kopírovací karta.

Kromě tříd učí lektori někdy i v kancelářích (svých i cizích), bohužel může nastat i situace, že ve vaší kanceláři učí někdo v době, kdy máte zrovna volnou hodinu, a tak trávíte čas posedáváním na chodbě. Asi nejméně příznivé jsou podmínky v budově v Žitné ulici, která je vzdálená zhruba 10 minut chůze od hlavní budovy v Sosnovci. Tam není technika žádná a není ani možné její vypůjčení.

Určitý technický diskomfort není nic nepřekonatelného, ale je vždy třeba myslet dopředu a pokud možno se připravovat s časovým předstihem, případně přizpůsobit hodiny daným podmínkám.

Univerzita lektorům poskytuje ubytování v Katovicích. Jedná se o pokoj velikosti asi 30 m² s koupelnou a malou kuchyňkou bez oken, která se nachází hned za vchodovými dveřmi. V pokoji je starý nábytek, nádobí je třeba obstarat si vlastní. V suterénu jsou bezplatně k dispozici dvě pračky, recepce je otevřená 24 hodin denně. Ubytování je vzdálené zhruba 15 minut chůze od centra Katovic, na autobusovou zastávku, odkud jezdí autobusy do Sosnovce, lze dojít za 15–20 minut. Blízko je několik supermarketů a také „kus přírody“ v podobě Doliny Trzech Stawów.

I tento akademický rok se konala tradiční slavnost *SlavDan*, bohužel za trochu netradičních podmínek. Jindy se v den *SlavDanu* konají i ukázkové hodiny pro studenty středních škol, kteří navštíví univerzitu. Tentokrát byl však původně naplánovaný termín *SlavDanu* zrušen kvůli neočekávaně vyhlášenému děkanskému volnu (pohřeb jednoho z univerzitních profesorů), a tak jsme nejprve přivítali studenty středních škol v poloprázdné budově a o několik týdnů

později proběhl *SlavDan* bez značné části publika. I tak se ale vydařil a letos byl doplněný i další akcí s názvem *SlavVision*, obdobou *Eurovision*. Studenti nacvičili a předvedli písničky v různých slovanských jazycích, o vítězi se hlasovalo. Video ze *SlavDanu* 2020 najdete zde: <https://www.youtube.com/watch?v=zdK4rpTC994>

V listopadu jsme společně s lektorkou slovenštiny (a vlastně na její popud) zorganizovaly výstavu fotografií ke 30. výročí sametové revoluce. Fotografie zapůjčil Slovenský institut a České centrum ve Varšavě. Výstava byla instalovaná ve vstupní hale budovy v Sosnovci od 19. listopadu, oficiálně byla otevřena 26. listopadu. Poté v přednáškovém sále promluvili zástupci Slovenska, za Česko s krátkou přednáškou vystoupil pan doktor Lubomír Hampl ze Slezské univerzity. Velmi pozitivně hodnotím spolupráci Slovenského institutu a Českého centra, které se podělily o dopravu panelů s fotografiemi – jeden z nich zajistil dopravu z Varšavy, druhý dopravu zpět.

V letním semestru dostali studenti možnost zapojit se do překladatelské soutěže pořádané ÚJOP UK Praha a Evropskou komisí. Nakonec se podařilo motivovat k účasti sedm studentek a studentů ze 3. až 5. ročníku. Z univerzitního kola bylo možné vybrat pouze tři překlady, které byly dále hodnoceny v Praze. Velmi radostnou zprávou je, že mezi celkem 75 soutěžními překlady získal překlad Michała Patyckého, studenta 5. ročníku, celkové druhé místo. Další z námi nominovaných překladů, jehož autorkou byla Marzena Chałat ze 4. ročníku, byl oceněn čestným uznáním.

Další akce, které se vztahovaly zejména k literatuře, byly pořádané kolegyněmi bohemistkami. Za všechny bych jmenovala návštěvu Petry Hůlové v zimním semestru nebo on-line setkání s Ladislavem Čumbou v semestru letním.

První rok v novém působišti byl především kvůli pandemii velmi specifický a začátek byl poměrně těžký. Naštěstí, a to je třeba zdůraznit, je v Sosnovci velmi příjemný kolektiv spolupracovníků. Je vždy možné počítat s kolegiální a pomocí lektorů ostatních jazyků i dalších pracovníků univerzity (především, ale nejen z řad bohemistů), s podporou vedení, ale také, a to je opravdu důležité, s aktivitou a loajalitou studentů.